

at tyske militære og civile autoriteter jaget beboerne ut av private hus, hjem og kontorer i Norge uten å la dem få med sig mere enn gangtøi og personlige effekter.

Bevisernes mengde - fotografier, adresser og personlige prov - bragte dem til taushet.

DET VANSTYRTE NORGE.

Hvis du leser avisene vil du daglig se beviser for at vi til 9de april 1940 var et vanstyrt folk. Vi nevner enkelte eksempler til eftertanke:

I Vestfold er tuberkulosen i de siste ti år gått ned med 60%.

I Bergen er dødsfallene av tuberkulose fra femåret 1912/1916 til femåret 1935/1939 gått ned fra 107 til 69 pr. år, eller fra 2.06 til 0.65 pr. ett tusen innbyggere.

I Norge satt der fra 1814 til 9de april 1940 ikke folk i fengsel uten etter lov og dom.

KULTURARBEIDET PÅ TEATRENE.

Landets skuespillere holder trofast ut, og foregår enkelte av teaterchefene med et godt eksempel. Det siste som har hendt er følgende:

Det blev utferdiget en forordning som foreskrev at teatrene skulde søke koncesjon, og forordningen viste også at den virkelige ledelse av teatrene kom til å ligge i kst. bureauchef Finn Halvorsens hender. Styret i Nationaltheatret drøftet om man skulde søke koncesjon eller ikke, men flertallet, direktør Harald Grieg, professor Francis Bull og den finske generalkonsul J. Sejersted Bødtker vilde ikke søke på grunn av den behandling skuespillerne fikk. De to ulovlig opnevnte NS-medlemmer av styret, "ordfører" Fritz Jenssen og herr Holtskog, varslet straks rette vedkommende om dette utfall av sakens behandling i styret, og så forsøkte departementet et kup: Det avsatte de 15 medlemmer av representantskapet som var opnevnt av stat og kommune, og dagen før representantskapsmøtet som skulde behandle styrets innstilling, blev det opnevnt 15 NS-er som nye offentlige medlemmer. Men kuppet gikk i vasken, idet de 17 gjenværende private representantskapsmedlemmer alle sluttet sig til styrets forslag, som således blev vedtatt med 17 mot 15 stemmer.-

Umiddelbart efter møtet blev de 3 hederlige styremedlemmer arrestert sammen med vara-ordføreren i representantskapet, advokat Jens P. Heyerdahl. Representantskapets ordfører, statsråd Arne Sunde, er som man vet hos kongen. - Dagen efter blev første varamann i styret, professor A. W. Brøgger, også arrestert.

Det forlyder at de skal stilles for "folkedomstolen" allesammen.

Videre forlyder det at tyskerne har visse planer om å bygge om Nationaltheatrets bygning. De har henvendt sig til teatrets arkitekt, herr Bull, og tilbudt ham å assistere den tyske arkitekten de har utsett til å lede ombyggingen, men herr Bull sa nei takk.

Det heter videre i teaterkretse i Oslo at de andre statsunderstøttede scener har tatt samme standpunkt som Nationaltheatrets styre.

Vend.

Kopier hvis du har skrivemaskin. Send iallfall dette eksemplaret fra dig. Sørg for at det kommer ut på landsbygden.

T I D E N S T E G N

32. årgang	Grunnlagt av O. Thomassen	21. juli 1941	Nr. 89
------------	---------------------------	---------------	--------

Vi vil atter gjenta appellen til våre lesere om å motta og bringe oss videre i taushet, uten gjetninger og formodninger. La oss handle sammen og tie sammen i forvisning om at vi på den måten best tjener den sak alle gode nordmenn kjemper for: et fritt Norge, hvor sannheten ikke behøver å gå bakveier.

V Å R F R I H E T .

Selv om friheten i denne tid på alle hold blir truet og trampet på, så la oss ikke bli motløse. Så lenge det er mennesker på jorden skal friheten ikke dø, slik som Wergeland gir det uttrykk i sitt dikt "Spaniolen":

Land forgaaer; - men synker Verden ?
Mænd forgaa; - men Frihed vel ?
Født med første Engel er den,
døer ei før den sidste Sjel.
Da tilbage
maa den drage
i Guds egen Barm sin Sjel.

KONG HAAKONS TALE FRA LONDON 10. JULI 1941.

Efter alt hvad der er hendt ute og hjemme siden jeg sist talte i kringkastingen, føler jeg trang til å sende en hilsen til nordmenn hvor de enn ferdes, og til det utflyttede Norge.

Jeg uttaler min takk og beundring for den fasthet og ro som dere hjemme fortsatt viser. Som dere hørte av utenriksminister Lies tale i kringkastingen forleden dag, er aktelsen og beundringen for deres ukuelige holdning, i Storbritannia som i verden forøvrig, stor, og den bidrar mer enn dere kanskje selv forstår til å lette arbeidet for oss i retning av vår andel av den opgave å frigjøre vårt fedreland.

Likeledes ønsker jeg å uttale en varm takk til vår handelsflåte og de menn som med ukuelig mot fremdeles viser det frie norske flagg på alle hav, og som ved sin innsats gjør sitt ytterste for å hjelpe våre allierte, og herved har bidratt til å øke forståelsen av Norges sak. Jeg vet at dere sjøfolk som er avskåret fra hjem, slekt og venner ofte må føle engstelse og savn og uvisshet om de kjære der hjemme, men dere har tross dette ikke sveket i prøvelsens stund, og for dette sier jeg dere alle en hjertelig takk.

Også til det utflyttede Norge i Amerikas Forenede Stater og i andre land sender jeg min hilsen og en varm takk for all den sympati og loyalitet hvormed dere i denne tiden omfatter Norges kamp for friheten. Denne medfølelse styrker oss i vårt arbeide og i troen på vår

Vend.

saks rettferdighet og den endelige seier, og den bidrar til å gjøre Norges navn kjent og æret over hele verden.

Med tyskernes overfall på Russland er krigen kommet inn i en ny fase. Fra tyskernes side fremstilles denne kamp som en kamp mot bolsjevismen, men la dere ikke vill-lede av dette. Overfallet på Russland er et ledd i tyskernes kamp for verdensherredømmet, og hvad det vilde bety for vårt land behøver jeg ikke å fortelle dere der hjemme, som daglig er vitne til hvorledes tyskerne trækker på det alle nordmenn setter høiest her i livet, frihet og selvstendighet. Seirer tyskerne, vil det bety undertrykkelse og slaveri for Norge som for verden forøvrig. Den terror og den brutalitet tyskerne utviser er tilstrekkelig bevis herpå. Holder en sig dette klart for øiet, er det ikke vanskelig å se at hjelp til Tyskland i dets kamp mot Russland er kamp mot vårt eget lands frigjørelse fra det tyske åk.

Vi er i krig med Tyskland. Tyskerne er våre fiender. Forholdet til Finland må ikke forstyrre dette faktum, og la ingen propaganda vill-lede dere i denne forbindelse. Hvor lenge kampen for rett og rettferdighet mot brutalitet, makt og løgn ennå vil vare, kan ingen vite, men jeg er overbevist om at det gode til slutt må vinne over det onde.

En vil kanskje innvende at det i denne krig ikke er retten som er det avgjørende, men kanoner, tanks og fly. Opgir en imidlertid troen på rett og rettferdighet for mennesker og nasjoner, har livet tapt sin verdi. Jeg vil derfor til slutt bare si: Hold ut! Tap ikke motet, men vær sikker på at Norge igjen skal bli fritt og uavhengig hvis vi alle fortsatt gjør vår plikt og vårt ytterste for å nå vårt mål i den striden som nå utkjemper.

H A A K O N.

NORSKE KVINNERS NASJONALRÅD.

Styret i Norske Kvinners Nasjonalråd har sendt følgende skrivelse til den nyansatte kommissar for rådet, fru Hågensen:

" Vi har i møte idag bragt i erfaring at De er innsatt som kommissar for N.K.N. Likeså at advokat Sigrid Stray er fratatt sitt hverv som formann og at kontoret er lukket for styrets medlemmer.

Da det lå en enstemmig styrebehandling bak formannens underskrift på henvendelsen til Reichskommissar für die besetzten norwegischen Gebiete av 18. mai 1941, finner undertegnede styremedlemmer etter å ha drøftet den situasjon som er opstått, ikke lenger å kunne fortsette som medlemmer og varamenn i styret.

Ingegerd Lorange
Valborg Tveter

Johanna Thoren
Magnhild Isachsen

(De øvrige styremedlemmer var fraværende.)

Da de tilsluttede kvinneorganisasjoner ikke er blitt underrettet om det som har funnet sted, mener vi at forholdet bør bekjentgjøres, idet man vel kan gå ut fra at de respektive styrer ikke vil akseptere nyordningen.

NÅR FORBRYTERNE OGSÅ BLIR ANGSTBITERE.

Kst. Riisnæs har sendt funksjonærene i Justisdepartementet følgende skrivelse:

" Fortrolig.

Enkelte av dette departements funksjonærer har i jakkeopslaget båret det norske flagg eller dette's farger. Det er kjent nok at dette har vært utlagt som tilkjønnegivelse av innstilling mot Nasjonal Samling, den bevogelse som alene kan gjenreise og gjenvinne vårt fedreland. I erkjennelse av at menn og kvinner med fedrelandssinn er verdifulle for oss, også om de av misforståelse eller ubekjennskap med landets virkelige stilling er ledet etter linjer som ville kunne forårsake landets undergang, har jeg hittil allikevel unnlatt å skride inn.

I disse dager gir imidlertid vårt lands menn i regiment Nordland sitt blod for Norges sak. Fra idag strømmes menn og kvinner som soldater, sykesøstre eller lotter til den norske legion. De har på samme måte erklært sig villige til å ofre sitt liv for de norske farger.

Denne legion har vi fått den lykke å kunne sette opp som en selvstendig norsk styrke i strid med enhetsfronten av kapitalister og bolsjeviker. Ingen kan være i tvil om hvilken enorm betydning dette har i flere retninger for Norge.

Enhver vil da også kunne innse det umulige og nedverdiggende i at dette flagg eller dets farger framå av bæres av andre enn dem som deltar i den samme kampen for vårt fedreland.

Oslo, den 30. juni 1941.

Sverre Riisnæs.

MANNERHEIM FRABER SIG SKANDINAVISKE LEGIONER.

Det er offentlig kjent i Stockholm at generalfeltmarskalk Mannerheim har frabedt sig noen egen svensk - dansk og norsk legion. Et telegram herom til Norsk Telegram Byrå har tyskerne naturligvis nektet offentliggjort i den norske presse. Dette skal forties, da det naturligvis ikke passer inn i den agitasjon om kampen mot bolsjevismen som tyskerne og NS har satt i scene. Vi vil be våre lesere være litt forsiktig med å fatte tillitt til alle dem som påstås å ha undertegnet opropet om å delta i denne kampen. Det er ikke bare direktør Bryn hvis navn er blitt misbrukt i denne forbindelse.

FINN HALVORSENS IDEAL.

Høsten 1938 bad tidsskriftet "Vi selv og våre hjem" forskjellige kjente Oslo-mennesker om en uttalelse angående mannsidealet nå for tiden. Finn Halvorsen svarte:

" Hvis mannsidealet for en menneskealder siden var Fridtjof Nansen, så må det vel nu være en mann som Chamberlain, 70-åringen som kryper op i en flyvemaskin, enda han er livende redd for å fly, og som rydder unda alle de fordommer om ære og verdighet som han sikkert selv har gått og båret på, og setter hele sin personlige prestisje

Vend.

på spill, bare for å redde verden fra en krig.

Jeg har aldri selv holdt mannsideoaler. Men Chamberlain kommer i hvert fall tett op til hvad jeg beundrer mest hos et menneske."

SMÅNYTT FRA MANGE KANTER.

TROMSÖ: 14 mann av mannskapet på selfangeren "Isbjörn" som var på vei fra Svalbard til Tromsö, sitter nu arrestert og blir antagelig i disse dager dømt for tysk krigsrett. De 14 hadde tatt skuten i sin hånd for å seile til England. En av offiserene viste sig imidlertid å være en quisling, og fikk per radio underrettet et tysk opsynsskip som optok forfølgelsen og innhentet "Isbjörn". Det påstås at fylkesmann Gabrielsen satte sin stilling inn på å få de 14 dømt for norsk rett. For dette blev han arrestert og samme natt kl. 1/3 send med hurtigruten sylover. Han blev underrettet om at opholdet vilde bli av lang varighet. De 14 er satt under tiltale for

1. mytteri,
2. forsök på å komme til England;
3. for å få saken inn for tysk krigsrett blev det påstått at mannskapet hadde skaffet sig tyske våben underveis.
(Vi visste ikke at det var våbensamlinger på Svalbard.)

NARVIK: I Narvik mineres og skytes det døgnet rundt, og festning på festning bygges i fjellpartiet rundt Narvik.

OSLO: Generaldirektör Hoff ved Norges Statsbaner har i noen tid vært sykepermittert. I mellemtiden har NS-mannen distriktschef Bjaaland fra Kristiansand vært konstituert som generaldirektör. For noen dager siden meldte generaldirektör Hoff sig tilbake med friskmelding fra sin lege. Han blev mött med en beskjed om at hans permisjon var forlenget med en måned. Det er en almindelig antagelse at den konstituerte NS-direktör skal benytte tiden til å sørge for at endel NS-folk kan bli plassert i forskjellige stillinger ved Statsbanene.

Tyskerne har nå, angivelig efter Hitlers personlige påbud, sendt ut forespørsel om hvor mange kirkeklokker det er i de forskjellige menigheter, hvor meget de forskjellige klokker veier og hvilken legering det er i dem. Vi må være forberedt på at de snart tar mange, kanskje de fleste kirkeklokkene våre for å støpe dem om til krigsbruk. Vi minnes at slik gikk tyskerne frem også i 1918.

Til leder av Den norske Kirkes Presteforening efter sogneprest Laurentius Koren (formann) og sogneprest Smemo (sekretær), som er avsatt fordi foreningen deltok i de 43 organisasjoners henvendelse til Terboven, er av departementet opnevnt ekspedisjonschef, fhv. prost Sigmund Feyling.

Rikets biskoper har sendt menighetsrådene melding om at biskopene ikke har godkjent til bruk ved undervisningen i kristendomskunnskap ekspedisjonschef Feylings nyutkomne bok. Den er derimot godkjent av kst. statsråd Schanche og dennes konsulont, Schanches svigerinne Kari Aas.

TELEMARK: Det har til dags dato ikke lyktes fylkesmann Knudsen å skaffe ny ordfører i Vinje, da bygden er ren for nazister.

KRISTIANSAND: Byen har nu i tillegg til tyskerne fått forøket sin befolkning med flere tusen arbeidere til de tyske forsvarsanlegg. Matmangelsen er derfor blitt fölelig, og byen har allerede oplevet dager da det ikke har vært mulig å opdrive fisk eller kjøtt. Grønnsakene blir rekvirert av tyskerne såsnart de kommer til torvs. Melkerasjonen i Kristiansand er 1/4 liter pr. dag.

Lignende meldinger foreligger også fra andre kystbyer.

SÖRLANDSBANEN: Byggingen av banens to største tunneler, Gylands-tunnelen på 5000 meter og Høgebostadtunnelen på 8000 meter, blev i oktober 1940 overtatt av det tyske specialfirma Säger & Lanninger, som skulde påskynde arbeidet således at disse tunneler kunde være ferdige hösten 1941. Våre tyske "læremestere og overmenn på alle områder" har nu overlatt Gylands-tunnelen til de tidligere norske ingeniører for å forsöke selv å få Høgebostad-tunnelen ferdig til fastsatt tid. Alt tyder imidlertid på at Høgebostad-tunnelen ikke vil bli ferdig för om et år.

Den norske granitt viser sig å være et like gjenstridig materiale som den norske mentalitet!

OSLO: De arresterte styremedlemmer i Nationaltheatret blev den 4. juni löslatt fra Aakebergveien, hvor de satt i norsk fengsel, men allerede noen dager senere blev de arrestert av tysk politi og satt i Möllergaten 19.

Presidenten i Norges Rederforbund, skipsreder Arne Björn-Hansen, som blev arresteret for annen gang den 2. januar i år av det tyske sikkerhetspoliti, er nu löslatt fra Möllergaten 19. Direktör Klaveness er likeledes frigitt.

Blandt de mange arrestasjoner har der funnet sted to som er meget opsiktsvekkende, idet de arresterte er medlemmer av Nasjonal Samling og celebre personligheter i Kringkastingen, nemlig dennes nye direktör, ingeniör Carl Bötter, som blev utnevnt da Quisling-regjeringen tilträdte, og den berönte og beryktede chefssekretær Jac. Tönder (også kaldt Smukke-Jacob). Arrestasjonen skyldes ikke at de har vist vaklende politisk tro, men ganske enkelt bedrageri og utroskap.

E T R Y K T E.

I gamle dager kunde "Tidens Tegn"s fremragende politiske medarbeider, nylig avdöde T. Tellander, telefonere til statsrådene hvis det gikk rykter om at de skulde forlate taburettene. - Av gode grunner kan vi ikke på den måten få bekreftet et forlydende om at kst. Irgens for tiden ligger syk i Danmark og har sendt inn sin avskjedsansökning. Tiden vil vise om ryktet er sant. Kst. Johannessen har hittil vikariert for kst. Irgens.

Det forlyder videre at kst. Meidell har fått sin permisjon forlenget på ubestemt tid, og at kst. Hagelin skal overta Socialdepartementet også.

Og hvor er det blitt av kst. Axel Stang? Har han fulgt eksemplet Hess?

Vend.

Følgende kunngjøring fra Stryn taler for sig selv :

Etter ordre fra Ortskommandanten i Stryn, vert hermed kunngjort:
Ingen må hjelpe eventuelle tyske flyktninger med å gje dei losji, mat, klæde e.l. eller på annan måte.
Ifall slike flyktninger vert oppdaga, skal melding snøggast sendast til lensmannen eller nærmaste politi.
Den som handlar mot dette påboet, vil verta straffa etter tysk krigsrett.

Innvik lensmannskontor 16. juni 1941.
J. R. Gald.

MISLYKKET KURTISE.

300 mann i arbeidsleiren på Løiten fikk tilbud om gratis reise til Oslo den 4. juli og et måltid varm mat hvis de vilde stille op ved Quislings tale på Universitetsplassen. 3 busser møtte frem. 2 officerer og 1 menig reiste.
Det kan tilføies at mange av guttene aldri hadde vært i Oslo.

SEIR I NORDEN.

Ved Terbovens tale om Den norske Legion blev atter avgrunnen mellom nazistisk og menneskelig tenkning stillet i det skarpeste relief, og vi forstår at det aldri kan bli tale om noe kompromiss i kampen mellom nazistaten og den ansvarsbevisste kvinne og mann. - Talen viste også at tyskerne i Norge absolutt intet forstår av den kamp det ubevobnede norske folk fører mot Gestapo, SS og Wehrmacht. De tror at vår motstand vesentlig skyldes argrelsen over tapet av materielle goder, og forstår ikke at for oss gjelder kampen ganske andre verdier, i første rekke retten til å leve som frie mennesker i et fritt samfund.

Vår respekt for menneskerettighetene har nazistene erstattet med menneskeforakt. Vi ser virkningen av denne forakt i Hitlers tumlen med sitt folk som om det var et umælende dyr: Idag er det løgn som igår var sannhet, og det som igår var vest er idag øst.

Da nazismen også omfatter teorien om et "herrefolk" og derfor motarbeider nettop det som nordmennene arbeider for, hverken kan eller vil den forstå at Norge og de andre små nasjoner har en oppgave som fredsstiftere. Gjennom tusen års streben var Norden blitt en moralsk enhet. Vi hadde så smått begynt å utvide grensene for denne enhet - Oslo-konvensjonen var det første spede skritt - og der levet i Norden en ubevisst tanke om at enheten engang skulde omfatte alle folk. Nu skal vi lukkes inn i et stortysk rum, der man alltid må leve i frykt og vebnet til tennene, fordi det skapes av jern og blod. Det er denne vold mot Norge og Nordens sjel vi kjemper mot.

I denne tiden skal vi huske at vi har ikke lov til å fordømme et av de nordiske broderfolk for gjerninger det vanskelig kan undgå, vi vet jo at det strider mot dets innerste natur. Vi skal også huske at når Nordens folk igjen møtes i frihet, er det ikke for å holde oppgjør eller drøfte innbildt eller virkelig urett, men for å fortsette arbeidet med å stifte fred i verden.

Vår seir blir fullkommen når vi i befrielsens stund kan si, at selv da det så svartest ut, bevarte vi troen, håbet og kjærligheten. Det vil være den virkelige Seir i Norden.

Ta kopier og spred i retning fra Oslo.-
Send alltid videre og atter videre.

T I D E N S T E G N

32. årgang | Grunnlagt av O. Thommessen | 3. august 1941 | Nr.90.

DET GÅR BRA.

Samarbeidet mellom redaksjon og lesekrets går bra. Bladet blir lest og omtalt på steder hvortil ekspedisjonen ikke sender det. Leserne gjør altså hvad de skal: Leser og sender videre. Vi har også hørt om kopier. Det er ennu bedre. Da sier vi: "Tenk kommer "Tidens Tegn" fremdeles". Og vi later overrasket. Vi tror heller ikke at folk søker å gjette på hvem som står bak. Det er også bra. Et uforsiktig ord kan være nok til å besegle vår frihet og skjebne. La oss derfor fremdeles beherske nysjerrigheten og trangten til å vite noe. La oss tie sammen og handle sammen.

FINSK SALME I NORSK OVERSETTELSE.

Av J. L. Runeberg - oversatt av Nordahl Rolfsen.

Du Herre som er sterk og stor,
Du verge våre fedres jord!
Vær du vårt skjold i fred og strid,
I sorgens og i gledens tid.

Ja, skjerm o Gud vårt kjære land,
Fra fjell til fjell, fra strand
til strand.
Senk over det din milde vakt
Lik morgendugg på engen lagt.

Her ser vi hvad oss huger best,
Her har vi hvad vi elsker mest,
Det land ei finnes fjernt og nær
Som er for oss hvad dette er.

Du løftet det av mørket op
Som blomsten av en lukket knopp.
Til siste stund, du Herre Gud,
la det i lys få vokse ut!

Men lyset er ditt eget ord,
En sol for himmel og for jord.
La den i all sin glans få stå
Og aldri mere fra oss gå.

HAAKON DEN TROFASTE.

Dette nummer av "Tidens Tegn" er datert den dag da Haakon 7, Norges konge, fyller 69 år. Enhver som idag innenfor rikets grenser viser troskap mot konge og fedreland risikerer straff. Men denne trussel hindrer ikke at troskapen blir vist på utallige måter. Og når vi trosser voldsmakten er det av takknemlighet mot kong Haakon, som fra det tyske overfall har fulgt linjen: "Med tyskerne forhandles ikke!" Han samlet oss med den tanken, og gav oss et program som til å begynne med skremte oss, men som vi nu følger. Den kongelige linjen gav oss en rankere nasjonal holdning. Han valgte den fordi han klarere enn mange av oss så hvad som truet oss, og med den sikkerhet som enighet mellom hjerne og hjerte gir, gikk han den rette vei. Derfor er det mere enn et nasjonalt symbol vi ærer i kongen; det er mennesket som vi ser op til -, mannen som i høieste nød viste oss at "Alt for Norge" kan bety

Vond.